

В І Д Г У К

на автореферат дисертації Дубчак Лесі Орестівни

МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ РОЗПОДІЛУ ДОСТУПУ В КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМАХ НА ОСНОВІ НЕЧІТКОЇ ЛОГІКИ,

поданої на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук
за спеціальністю 05.13.05 – комп'ютерні системи та компоненти

На сьогоднішній день швидкими темпами збільшується використання комп'ютерних мереж у всіх сферах життя сучасного суспільства, включаючи оборону, економіку, транспорт, промисловість, зв'язок, охорону здоров'я, у державних організаціях, фінансових та банківських структурах, в області захисту і забезпечення правопорядку. Відповідно, гостро стоять питання інформаційного контролю та управління правами користувачів в комп'ютерних системах та мережах. Розмежування прав доступу користувачів – один з їх основних компонентів роботи.

Актуальним завданням є протидія несанкціонованому доступу до ресурсів комп'ютерних мереж, а саме – безпечне управління доступом та інформаційними потоками між сутностями комп'ютерної системи. У зв'язку зі збільшенням обсягів обміну інформацією, кількості постачальників та користувачів, а також зростанням щільності інформаційних потоків й ускладненням їх структури, зростає навантаження на комп'ютерні системи. Через порушення правил доступу, а також дій з боку осіб, що не мають прав доступу до комп'ютерних ресурсів, основною проблемою є розробка ефективних моделей розмежування прав доступу (РПД) користувачів та їх математична, програмна та технічна реалізація.

Існуючі в даний час моделі по РПД користувачів змушують дотримуватися жорстко заданої політики безпеки, яка знаходить своє вираження в описі прав користувачів і в правильності їх розмежування.

Виходячи зі сказаного, існуючі тенденції широкого використання комп'ютерних систем, свідчать про необхідність обробки все більших обсягів даних, а також зростання щільності інформаційних потоків, приводять до необхідності створення розвинених засобів по РПД користувачів, що підтверджує **актуальність** дисертаційного дослідження.

Як слідує з автореферату, у роботі вирішена задача підвищення стійкості до часового аналізу підсистем розподілу доступу в комп'ютерних системах, які функціонують в реальному часі, з врахуванням наявних ресурсів системи на основі оптимального вибору модульного експоненціювання. Рішення задачі відповідає меті роботи, а засоби, які дозволили цього досягти, є адекватними з наукової точки зору. Достовірність отриманих результатів підтверджується використанням достеменним математичним апаратом, їх практичним значенням,

апробацією на достатній кількості наукових конференцій різного рівня, а також достатньо значним переліком опублікованих наукових робіт.

Зауваження:

– у авторефераті слід було б привести посилання на науковців, що внесли свій вклад у сутність проблем, які розглядаються у роботі;

– стор. 4 автореферату, абзац 7: мова йде про розподіл доступу при передаванні таємної інформації. Згідно Наказу СБ України №440 від 12.08.2005 року «Про затвердження зводу відомостей, що становлять державну таємницю», таємна інформація не підлягає передаванню по відкритих каналах. У цьому сенсі слід було б зазначити, чи йде мова про відкриті комп'ютерні системи, чи про системи спеціального призначення;

– той же абзац: як відомо, на сьогоднішній день Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України не сертифікована жодна з *асиметричних криптосистем*, яка може бути використана для передавання таємної інформації. Т.ч., як практичне значення отриманих результатів, слід було б відзначити, що пропонується технологія могла б бути використана саме з метою сертифікації зазначених систем або з іншою аналогічною метою;

– в списку основних робіт, опублікованих за темою дисертаційної роботи, відсутнє посилання на звіти з науково-дослідних робіт, де впроваджені наукові результати.

Принагідно висловлені зауваження не занижують вартості дисертаційного дослідження. Вважаю, що на основі аналізу матеріалів, які представлені в авторефераті, представлена до захисту дисертаційна робота Дубчак Лесі Орестівни за своєю науковою новизною, обґрунтованістю основних положень, викладених в 24 публікаціях, та фаховим аналізом матеріалу, відповідає вимогам п. 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.05 – Комп'ютерні системи та компоненти.

Завідувач кафедри

Інформаційних систем в економіці

Одеського національного економічного університету,

доктор технічних наук

О.О. Скопа